

practice loquendo, illicitum, et pœnis subjectum est, et quare, 388. Ad eradendam notam timiditatis non licet acceptare duellum, *ib.* Duellum offerre non est necessarium pro fama tuenda, vel honore, *ib.* Nec utile, nec conducens, *ib.* Affertur praxis, et corruptela Germaniæ duellandi pro tuendo honore, 389. Et respondetur quando nam licitum sit, et quando non, duellare, *ib.*

Solvuntur aliæ objectiones Germanorum duellantium, *ib.* Ad ostendendam animositatem, vel peritiam duellandi, non licet duellare, 390. Minus ex vindicta, *ib.* Nec pro indaganda veritate, innocentia, vel justitia alicujus, *ib.* Ob bonum publicum tamen, ad dirimendum v. g. bellum, offerre et acceptare licet duellum, *ib.*

DUO faciunt numerum pluralem, VII, 39.

E

EBRIETAS, et ebrius quis, III, 375.

ECCLÉSIA non utitur gladio materiali, sed spiritali, I, 47. An possit facere novum articulum fidei, 71. Vel facere assertionem quamdam catholicam, aut hæreticam, quæ antea talis non erat, 72. Ecclesia universalis fidelium, est una, extra quam nemo salvatur, 83. Ecclesia arcæ Noe comparatur, *ib.* Ut quis simpliciter et fructuose sit in Ecclesia, quæ conditiones requirantur, 162. Ecclesia cur censeatur offendi per electionem indigni, 365. Modi generales providendi Ecclesiis qui, 317. Potest quis esse suspensus a beneficiis in una, et non in altera Ecclesia, 365. Ecclesiæ cathedrales vel regulares non debent vacare ultra tres menses, 367. Tres illi menses sunt computandi non a die vacationis, sed a notitia hujus, *ib.* Nec currunt legitime impeditis, *ib.* Id ipsum probabiliter extenditur ad Ecclesiarum collegiatarum prælatos, *ib.* In aliis prælaturis, et beneficiis ecclesiasticis sufficit, si eorumdem collatio fiat intra sex menses, 368. In ecclesiasticis dignitatibus regulariter non est licitum descendere, 381. Ad ecclesiarum collegiatarum canonicatus, qualis ætas sufficiat, 484. Et qualiter assumptus ad regimen Ecclesiæ parochialis collegiatae aut hujus præpositus, vel decanus, si intra annum non promoveatur ad sacerdotium incurrat privationem beneficii, 485-486. Ecclesia, si dispensative concedatur minorenni, debet ipsa interim non per laicos, sed per clericos regi, 481. Ecclesia graviter læsa in transactione, potest petere restitutionem in integrum, II, 76. Ecclesiæ, monasteria, etc., gaudent beneficio restitutionis in integrum, non vere personæ ecclesiasticæ in suis bonis patrimonialibus, et quæ ratio disparitatis, 434. Una Ecclesia potest petere restitutionem in integrum contra aliam, 1. Solvitur notabilis instantia, *ib.* Ecclesia præscribit contra aliam, non nisi quadraginta annis, et cur, 134. Ecclesia jure minoris debet semper illæsa servari, quomodo intelligendum, 137. Ecclesia post quadriennium an possit aliquando petere restitutionem in integrum, 136. Ecclesia potest petere restitutionem etiam adversus lapsum temporis, 138. Dempto lapsu quadriennii ad petendam restitutionem concessi, *ib.* Vide Restituere in integrum.

Ecclesia de agris suis solvit tributum, aliaque onera realia, II, 242. Ecclesia potuit moderari exemptionem clericorum, et cur, *ib.* Ecclesiæ utrum noceat confessio prælati sui, 481. Vide Confessio prælati. Ecclesia ex confessione prælati sui graviter læsa, juvatur duplici remedio, et quali, *ib.* Ecclesiæ an, et qualiter competat restitutio in integrum adversus omissas probationes, 543. Ecclesia non judicat occultis, III, 167. Ad præscribendas res immobiles contra ecclesias, etc., requiruntur quadraginta anni, 255. Contra Ecclesiam Romanam currit sola centenaria præscriptio, *ib.* Utrum res mobiles ecclesiarum triennio usu capiantur, *ib.* Ecclesia se non intromittit quoad causas civiles in præjudicium judicis sæcularis, 316. In terris temporali jurisdictioni Ecclesiæ subjectis debent etiam inter laicos servari canones, non leges civiles, ubi discrepant, *ib.* Ecclesia gaudet privilegiis fisci, et qualiter, 257. Adversus ecclesiam vacantem, seu destitutam prælato, dormit præscriptio, *ib.* Vide Præscriptio, 260.

Ecclesia materialiter sumpta quid, V, 197. Ecclesiæ ædificatio. Vide Ædificatio Ecclesiæ. Ecclesia, basilica, cathedralis, collegiata, matrix, baptismalis, parochialis, regularis, et sæcularis quid, *ib.* Baptismalis et matrix quæ, IV, 618. Ecclesiarum, et ecclesiastica immunitas. Vide Immunitas. Ecclesia fungitur jure minoris, 47, 71. Ecclesia numerata, et non numerata quæ, 42. Quid juris de iis, *ib.* Ecclesiarum, ecclesiasticarumque personarum bona sunt triplicis generis, V, 274. Ecclesiæ reparatio. Vide Reparatio. Ecclesia an et quando possit præcipere actus internos, V, 447. Ecclesia aurum non habet, ut servet, sed ut eroget, et subveniat necessitatibus, VI, 342. Ecclesiarum violatores, et invasores qui? et quibus pœnis subjaceant, 409. Ecclesia gaudet jure minoris, VII, 140. Ecclesiæ bona non confiscantur ob delictum episcopi, 168. Ecclesiæ non nocet lolus a prælato commissus, *ib.*

EDICTA magistratum idem sunt, ac edicta prætorum, I, 40. Edictum prohibitorium, et edictum permissorium quid, et unde sic dicantur, I, 221. Edicto publico ut emptores castrorum, etc., ad præcavendam horum evictionem, curent citari

omnes interesse habentes, consultum est, II, 262. Vide Citatio edictalis. Edictum circumscribi quid, et quale sit remedium competens reo contra actorem contumaciter absentem, 430.

EDITIO INSTRUMENTORUM quid, III, 448. Edere quid, *ib.* Rubrica, de edendo, cur in jure civili sic inscribatur, 419. An et quomodo instrumenta, quibus alicui in judicio est usus, sint edenda, *ib.* An reus instrumenta sua, quibus in judicio non est usus, teneatur edere actori ad fundandam ejus intentionem, 420. Referantur plures casus, in quibus tenetur reus edere actori sua instrumenta, 421. Vide Instrumentorum productio.

EDUCATIO prolium cujus expensis, et apud quem fieri debeat, facto divortio, V, 519.

EFFECTUM de jure non sortiri quid sit, VII, 421.

ELECTIO quid, et quomodo differat a postulatione solemnī, I, 304. Electio et postulatio æquiparantur quoad jus suffragandi, 307. Electio est nomen verbale, 316. Quid generatim significet, *ib.* Accipitur dupliciter, *ib.* Electio proprie dicta, quid, *ib.* Cur dicatur Canonica vocatio, *ib.* Electio activa, et passiva quæ, *ib.* Electio differt in pluribus a nominatione, 317. Quomodo differat a simplici petitione, provisione et præsentatione, 318. Et a collatione beneficii, 319. Electio potentius jus confert, quam præsentatio, *ib.* Electio quale jus tribuat electo respectu prælaturæ, 320. Per eam acquiritur electo jus petendi confirmationem, *ib.* Et ad hanc dandam potest superior compelli, *ib.* Fallit hoc in papa, *ib.* Electio an tribuat jus in re, vel ad rem, respectu prælaturæ, *ib.* Electionis præparatoria, quænam sint, 325. Vide Præparatoria. Electionis forma quid, et quotuplex sit, 326. Est triplex, nempe forma scrutini, compromissi, et inspirationis, *ib.* Electio per sortes reprobat, *ib.* Electio per inspirationem, et quasi inspirationem, quæ, *ib.* Hæc debet esse absque vitio celebrata, et quomodo, *ib.* Electio ad clamorem populi non est confirmanda, 327. Electio quandoque accipitur latissime, prout etiam comprehendit sub se præsentationem, *ib.* Electio per compromissum quid, *ib.* Ad compromissum requiritur consensus omnium vocalium, *ib.* Compromissum aliud absolutum, aliud limitatum, quid, *ib.* Compromissum limitatum magis specialiter loquendo, quale, *ib.* Et quando vi hujus sit valida electio, 328. Forma compromissi limitati, quomodo differat ab electione per scrutinium, *ib.* Per tale compromissum limitatum fiunt electiones superiorum majorum in ordine fratrum minorum, *ib.* Vide Compromissum. Forma eligendi per compromissum, et quasi inspirationem, an sit sublata quoad regulares per concilium Tridentinum, 379. In electionibus episcoporum et abbatum perpetuorum potest indubitanter procedi per viam compromissi, 380. Quid dicendum de electionibus cæterorum prælatorum regularium, *ib.* Electio per formam scrutini,

quæ, 384. Circa hanc referuntur verba c. Quia propter, de Elect. et quæ obligatio ejusdem, *ib.* Plura non tamen omnia, *ib.* Comprehensa sunt de substantia talis electionis, *ib.* Dispositio c. Quia propter, eod. in quorum electionibus sit servanda, *ib.*

Electio juxta dict. c. Quia propter, debet fieri omnibus capitulariter præsentibus, 335. Possunt tamen capitulares, ut dent sigillatim, ac secreto vota sua, interim ad locum contiguum recedere, *ib.* Ad electionem quinam omnes vocari debeant, 336. Ex contemptu unius an electio reddatur irrita, vel duntaxat irritanda, *ib.* Electioni plus obest unius contemptus, quam contradictio multorum, *ib.* Enumerantur plures, qui de jure non debent interesse electioni, sicque necessario ad eam non vocandi sunt, *ib.* Quid dicendum de illis, qui electioni interesse nolunt, *ib.* Absentes an, et quando sint vocandi ad electiones, 337. Si absentes commode vocari non possunt, an alii ad electionem procedere possint, et debeant, 338. Electio nequit fieri, nisi adsint duæ partes vocandorum, et qui in his computentur, *ib.* Scrutatores pro electione celebranda, qualiter constitui debeant, *ib.* Vide Scrutatores. In electione præter scrutatores possunt adhiberi testes et notarii, 339. Electio a majori parte capituli facta tenet, etsi foret excessus unus medii voti, 341. A minori parte capituli celebrata, per subsequentem consensum aliorum ratificari non potest, 342. Quæ censeatur major pars capituli, *ib.* Et quæ sanior, *ib.* Vide Capituli major pars. Utrum ad electionem validam requiratur, ut sit facta simul a majori, et saniori parte capituli, *ib.* An in omni prorsus electione requirantur, et sufficiant vota majora, *ib.* Electio summi pontificis debet fieri a duabus partibus cardinalium præsentium, 343. Nec in hisce duabus partibus suffragium electi numeratur, *ib.* Quid dicendum de electione abbatissæ, *ib.* De consuetudine valet alicubi electio celebrata per vota majora comparatione partis minoris, *ib.* In concursu electionis cum postulatione qualis numerus votorum sufficiat ad ejus valorem, 344. Explicatur, c. Scriptum est, de Elect. *ib.*, 345. Electioni de se factæ renunians terrore laicorum, potest jus suum in judicio repetere, II, 445.

Electio prælatorum, seu jus eos eligendi, pertinet ad capitulum, etc., cujus prælatus est eligendus, I, 345. Potest tamen privilegio, aut consuetudine clericis extraneis acquiri, *ib.* Imo et per electores ipsis communicari, 346. Accedente tamen unanimi consensu omnium Capitularium, *ib.* Quinam censeantur inhabiles ad eligendum, *ib.* In eligendis, ac promovendis ad prælaturas et beneficia ecclesiastica, quæ qualitates requirantur, 353. Aliqui prohibentur eligere a natura, alii a lege, et qui, 346. Antequam sententiam declarationem super crimine admissio, et contracta privatione vocis, nemo privandus est possessione juris eligendi, 347. Si privatus voce activa eligit

nullo reclamante, valida est electio, *ib.* Quid juris, si per capitulum fiat protestatio de non admittendis inhabilibus, et postea quis vocalium convincatur fuisse inhabilis, 348. Eligere nequeunt qui non sunt presentes capitulariter in loco, ubi fit electio, *ib.* Eligere an possint necdum constituti in ordine sacro, *ib.* In electionis negotio an possit constitui procurator, et qualiter, 349. Vide *Procurator*. Electio debito tempore ac loco constituta, si aliqui vocales adesse nolint, censentur quasi non essent de capitulo, et tota eligendi potestas residet in aliis, 352. Idem dicendum si capto electionis tractatu, aliqui vocales egrediantur, et redire nolint, *ib.* Aut si remaneant quidem, sed votare nolint, *ib.* Quid si major pars capitularium fuerit egressa, 353. Schedulam vacuum mittens in urnam votorum, censetur juri suo renuntiasse, *ib.* Electio digni omissio digniore, an sit licita, 361. Vel saltem valida, 362. Vide *Dignus*. Electione cassata vitio personae, idem iterum eligi non potest, ne quidem in alia ecclesia, 358. Secus, si electio vitio formae, vel corporis cassata fuit, *ib.* Quid dicendum in dubio, num electio cassata fuerit vitio formae vel personae, *ib.* Per electionem indigni cur censeatur ecclesia offendi, 365.

Electio, si fiat non servata forma scrutinii, *in cap. Quia propter, de Elect.* praescripta, est ipso jure irrita, 366. Et de quorum praelatorum electione istud procedat, *ib.* Id ipsum limitatur ulterius, *ib.* Quid agendum, quando adsunt pauci electores, v. g. duo, vel tres tantum, *ib.* Electio novi praelati in ecclesiis cathedralibus, et regularibus debet fieri trimestre, 367. Trimestre debet computari non a die vacationis sed notitiae, *ib.* Etiam praelati ecclesiarum collegiatarum sunt intra trimestre eligendi, *ib.* In aliis praelaturis ac beneficiis inficit electionem, seu collationem fieri intra sex menses, 368. Si electio non sortiatur effectum, eo quod electus non consentiat, etc., habent electores integrum tempus ad novam electionem, *ib.* Electio est duplex, alia privata, et alia communis, seu capitularis, *ib.* Electionis communis, seu capitularis publicatio quae, 369. Quibusque verbis fieri soleat, *ib.* Electio clandestina quae, *ib.* In electionibus an liceat variare, seu a dato semel suffragio recedere, *ib.* Ac praesertim in electionibus monialium, 374. Et quid de electione summi pontificis, *ib.* In electionibus an valeat accessus minoris partis ad majorem, *ib.* Electio est intimanda electo, ejusque consensus petendus, quam citius commode fieri potest, 373. Et si eligentes neglexerint infra octo dies id facere puniuntur, et quomodo, *ib.* Eorum tamen negligentia non potest judicari electo, *ib.* Electus tenetur praestare consensum intra mensem, alioquin perdit jus suum, *ib.* Quid juris, si electus nequeat consentire absque superioris sui licentia, *ib.*, 374. Religiosi nequeunt consentire electioni de se factae extra monasterium absque obtenta licentia superioris, *ib.* Vide *Religiosus*. Electus

post datum consensum tenetur petere confirmationem suae electionis intra trimestre, *ib.* Et intra mensem iter ad Sedem apostolicam arripere, si ad hanc spectat confirmatio, 375. Vide *Confirmatio electionis*. Quid agendum, si electus habeat, vel non habeat suae electionis adversarium, *ib.* Quae sit forma appellandi ab electione, *ib.* Poena appellantium ad Sedem apostolicam, et in probatione deficientium, si quid opposuerint contra formam electionis, 376. Vel contra personam electi, *ib.*

Electio superiorum regularium, qualiter juxta decretum concilii Tridentini, sess. 23, cap. vi, *de Reg.* sit facienda, I, 376. An per decretum concilii Tridentini sit abrogata decretalis, *Quia propter, de Elect.* quoad electiones regularium, *ib.* In electionibus regularium vota eligentium debent esse secreta, et quomodo, 377, 379. An in electione ministrorum provincialium ordinis minorum possit fieri aliqua collatio zeli et meriti, 377. An regulares in suis electionibus teneantur observare formam, *cap. Quia propter, de Elect.*, 378. Affirmatur de abbatibus perpetuis, *ib.* Ac de praelatis ecclesiarum regularium, habentium jurisdictionem ordinariam, et generalem, *ib.* Secluso tamen speciali privilegio, vel consuetudine legitime praescripta, *ib.* Nihilominus regulares in electionibus non tenentur observare apices juris, *ib.* Ad alias regularium electiones sufficit consensus majoris partis, collegialiter praestitus, *ib.* Ac possunt haec fieri etiam per globulos, *ib.* Quomodo fiant electiones superiorum in ordine fratrum minorum, 379. Ac praesertim commissariorum provincialium, prominstorum, et custodum, extra capitulum eligendorum, *ib.* Electiones regularium juxta concilium Tridentinum debent fieri per vota secreta, *ib.* Et quidem sub poena nullitatis, et inhabilitatis, etc., *ib.* Adeo ut electio sit nulla, si vel unus electorum votum suum publicet permittente capitulo, *ib.* Secus si id fiat inscio vel non consentiente capitulo, *ib.*

Electio per compromissum et quasi inspirationem an sit sublata quoad regulares virtute concilii Tridentini, I, 379. Electus ante obtentam confirmationem libere potest renuntiare praelaturae in manibus eligentium, 324. Electus si moriatur ante confirmationem non per mortem ejus sed prioris vacat praelatura, *ib.* Electis ante obtentam confirmationem prohibita est administratio, et qualis, 322. Nec valet consuetudo administrandi ante obtentam confirmationem, *ib.* Non tamen prohibentur fieri preparatoria, neque simplex installatio, *ib.* Electus, si ante confirmationem se administrationi immiscere praesumpserit, privatur jure ex electione sibi quaesito, *ib.* Cassanturque omnia ab isto gesta, et ipse reditur ineligibilis ad praelaturam, 323. Etiam si ante electionem fuisset procurator, vel oeconomus Ecclesiae, *ib.* Secus, siquidem se oeconomum fieri procuravit, sed non administravit, *ib.* Dantur

nihilominus certi casus, in quibus potest electus administrare ante obtentam confirmationem, et qui sint, *ib.* Electi in concordia qui dicantur, 324. Electus in concordia simulque valde remotus a curia, potest administrare ante suam confirmationem, 323. An haec concessio adhuc sit in vigore, 324. Gesta per electum in concordia ante suam confirmationem an valeant, si ipse ob defectum aliquem postea repeletur, *ib.* Electus in summum Pontificem potest administrare ante suam coronationem, 325. Sicut et Romanus imperator, *ib.* Electus contra formam, *cap. Quia propter de Elect.* est tutus in conscientia, si nemo sese opponat electioni, 367. Potestas opponendi erimina in persona electi, aut de beneficio provisi, requirit speciale mandatum ex parte procuratoris, II, 99. Eligendorum qualitates quae, 359. Hujusmodi qualitates generatim sunt tres, aetatis maturitas, gravitas morum, et litterarum scientia, *ib.* In eligendis ad praelaturas, qualis litterarum scientia requiratur, 354. Quenam aliae qualitates, praesertim concernentes gravitatem morum requirantur ex parte eligendorum, 356. Qualis in eligendis requiratur aetas, 354. Ex parte eligendorum requiruntur thorus legitimus, 356. Status clericalis, *ib.* Ordo sacer, et qualis, *ib.* Absentia censurae, atque irregularitatis, 357. Vera fides, *ib.*; ut quis non sit infamis, *ib.*; utque non sit privatus voce passiva, 358. Eligendorum aliae qualitates, 320, remissive. An possit licite eligi dignus omissio digniore, *ib.* Vide *Dignus*. Rejectus ab electione an denuo possit eligi, 358. Eligendus debet esse de gremio capituli, saltem de honestate, *ib.* Eligentes mortaliter peccant, qui nisi quos digniores, et Ecclesiae magis utiles ipsi judicaverint, ad Ecclesiam promovent, 359. Eligentes indignum, an et qua ratione priventur jure eligendi, 363. Hanc poenam privationis juris eligendi non incurrunt, nisi etiam sequatur communis electio indigni, *ib.* Et incurrunt tantum pro una vice, 364. Post electionem indigni a majori parte capitularium factam, potest minor pars eligere alium dignum, et quomodo, *ib.* Eligentes indignum an et qualiter incurrant poenam suspensionis a beneficiis, *ib.* Quae sit poena eorum, qui eligunt praelatum in Ecclesia viduata, non servata forma in *cap. Quia propter de Elect.* praescripta, 366. Quae sit poena non eligentium intra tempus a jure praefixum, 367. Electores post publicatum scrutinium non possunt variare, bene tamen antea, 369. Vide *Scrutinium*.

Electio per sortes facta illicita est, et invalida, VI, 460. Dum fiunt electiones, quomodo et quando committi, vel devitari possit simonia, 458. Electio ecclesiastica non admittit laicum, VII, 91. Electio non potest fieri per compromissum, vel extraneo admissio, vel uno contradicente eligentium, 128. Electio nulliter facta repeti potest, 122. Electio valida non vitatur per invalidam confirmationem, 90. Electiones non recipiunt conditionem de futuro, 119. Electio in alterna-

tivis cui detur? Vide *Alternativa*. Electus non potest se ingerere administrationi etiam ut oeconomus ante confirmationem, 178.

ELEEMOSYNAM certam dandi pauperibus in genere praestitum juramentum, an possit a paupere aliquo remitti, III, 165.

EMERE chirographum, vel debitum alienum minori pretio, an sit usura, VI, 437. Emerentes et vendentes deputati, an et quomodo possint carius vendere, et minoris emere, IV, 246. Emere et vendere qui possint, vel debeant, 135. Potest quisvis lege non prohibitus, *ib.* Lucri causa non possunt clerici, *ib.* Nec administratores rerum, quas administrant, 136. Nec tutores vel curatores res pupilli, *ib.* Nisi administratione careant, *ib.* Pupilli et minores non possunt, *ib.* Quid de rectoribus locorum, *ib.* Emere, vel vendere nemo tenetur ordinarie, *ib.* Nisi urgeat necessitas communis, 137. Vel bonum publicum, *ib.* Vendere quis tenetur rem suam pro erigendo, vel ampliando monasterio, *ib.* Et dominus subditum dure tractans, 138. Ad emendum quando cogi quis possit, *ib.* Emi et vendi quae possint, *ib.* Potest quaevis res humano commercio subjecta, *ib.* Et quomodo futura seu quae speratur, *ib.* Emi vendique non potest homo liber, nisi major viginti quinque annis consentiat, 139. Nec res spiritualis, *ib.* Nec venenum malum, *ib.* Nec res litigiosa, *ib.* Vel universitatis, *ib.* Turcis vendi non possunt arma, annota, etc., *ib.*

EMPTIO venditio quid? et quae requiratur, IV, 132. Est contractus bonae fidei, *ib.* Perficitur solo consensu contrahentium, *ib.* Obligat ultro citroque, *ib.* Ejus materia, *ib.* Est duplex contractus, 133. Requiritur ad eum verus consensus, *ib.* Merx, *ib.* Et pretium determinatum, *ib.* Non requirit certam verborum formam, nec scripturam, 134. Nisi aliter fuerit conventum, *ib.* Qualis sit contractus, si pro una re datur partim pecunia, partim alia res, *ib.* Emptio venditio officiorum, nominum haereditatis et aliorum in specie, 139. De jure naturali officia publica vendi possunt, *ib.* Non item de jure humano, 140. Nisi adsit consuetudo, *ib.* Vi cujus moderato pretio, dignis et idoneis licite venduntur, *ib.* Nomina et jura certa, ac liquida vendi possunt, *ib.* Non item incerta ac litigiosa, *ib.* Potentiori etiam certa vendi nequeunt, 141. Debita certa an, et quando, et a quibus minori pretio emi possint, *ib.* Quando emi possint ab officialibus pecunias debitas administrantibus, *ib.* An debita certa facilis solutionis et nullius periculi minoris emi vendique possint, pro et contra disputatur, 142. Haereditatis nondum delata certi testatoris adhuc viventis, vendi nequit, 144. Nisi testator ipse consentiat, *ib.* Haereditas incerta quicumque testatoris etiam adhuc viventis rite venditur, *ib.* Etiam illius qui est vel creditor mortuus sub conditione, si me instituit haerodem, *ib.* Haereditas delata testatoris jam defuncti, libere vendi potest, *ib.* Haereditatis nomine quae veniant, 145.